

DECIZIE nr. 647 din 19 iunie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 494 din 18 iulie 2012**

Data intrării în vigoare 18-07-2012

Augustin Zegrean - președinte
Aspazia Cojocaru - judecător
Acsinte Gaspar - judecător
Petre Lăzăroiu - judecător
Mircea Ștefan Minea - judecător
Iulia Antoanella Motoc - judecător
Ion Predescu - judecător
Puskas Valentin Zoltan - judecător
Tudorel Toader - judecător
Oana Cristina Puică - magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de procuror în Dosarul nr. 15.182/4/2010 al Judecătorei Sectorului 4 București - Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.254 D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza este în stare de judecată.

Președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 24 octombrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 15.182/4/2010, Judecătoria Sectorului 4 București - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

Excepția a fost ridicată de procuror cu ocazia soluționării unei cauze penale având ca obiect săvârșirea unor infracțiuni de evaziune fiscală.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) încalcă egalitatea în fața legii și a autorităților publice și dreptul la un proces echitabil, întrucât creează discriminare pe criteriul averii între inculpații care dispun de mijloacele materiale necesare acoperirii integrale, până la primul termen de judecată, a prejudiciului și cei care nu au asemenea mijloace și, din această cauză, pierd beneficiul unor măsuri penale esențiale, și anume reducerea limitelor pedepsei, respectiv aplicarea unei măsuri neprivative de libertate, care poate fi pedeapsa cu amendă sau o sancțiune administrativă. Luarea unei măsuri de politică penală cu consecințe extrem de importante pentru inculpat, la care acesta este îndreptățit din punct de vedere al politicii penale și al dreptului penal, este condiționată astfel de soluținarea unei probleme de drept extrapenal, respectiv repararea integrală a prejudiciului. Or, un asemenea criteriu străin justiției penale nu poate influența răspunderea penală a autorului prejudiciului decât în cazul de excepție al relei-credințe a făptuitorului. La momentul la care i se pretinde, însă, inculpatului repararea integrală, atât existența și întinderea prejudiciului, cât și răspunderea pentru producerea lui sunt incerte, fiind susținute doar de afirmațiile posibil nefondate ale părții pretins păgubite. Existența și întinderea reală a prejudiciului, precum și persoana responsabilă de producerea lui urmează a fi stabilite, după administrarea probelor, tocmai prin hotărârea prin care instanța trebuie să stabilească dacă inculpatului îi sunt aplicabile măsurile penale prevăzute de textul de lege criticat. Totodată, invocă lipsa de claritate a normei juridice penale și lipsa de previzibilitate a consecințelor încălcării ei, întrucât, în ipoteza în care prejudiciul reparat integral are un quantum cuprins între 50.000 și 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica fie pedeapsa cu amendă, fie cea cu închisoarea, alegerea pedepsei depinzând, exclusiv, de subiectivitatea judecătorei. Prin urmare, legea nu prevede în acest caz criterii sau condiții de stabilire a pedepsei aplicabile, astfel încât individualizarea acesteia nu poate fi făcută decât în mod arbitrar, în funcție de aprecieri lipsite de obiectivitate. Consideră că există similitudine între circumstanțele speței de față și cauzele soluționate de Curtea Constituțională prin [deciziile nr. 463/1997](#) și nr. 573/2011, prin care au fost admise excepțiile de neconstituționalitate privind dispozițiile [art. 81 alin. 4 din Codul penal](#), respectiv cele ale [art. 74¹ din același cod](#).

Judecătoria Sectorului 4 București - Secția penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece argumentele din [Decizia Curții Constituționale nr. 463/1997](#) referitoare la excepția de neconstituționalitate

a dispozițiilor [art. 81 alin. 4 din Codul penal](#) și o parte a argumentelor din [Decizia nr. 573/2011](#) privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 74¹](#) din același cod sunt aplicabile și cu privire la [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#). În opinia instanței, textul de lege criticat instituie o discriminare pe criteriul averii, încalcă prezumția de nevinovăție, impunând acoperirea unui prejudiciu înainte ca acesta să fie stabilit cu autoritate de lucru judecat, și nu întrunește condițiile de accesibilitate și previzibilitate cerute de jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Potrivit [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, deoarece nu aduc nicio atingere prevederilor din Legea fundamentală invocate de autorul excepției. Face trimitere, în acest sens, la [Decizia Curții Constituționale nr. 272/2010](#).

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, având următorul cuprins: "În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute de prezenta lege, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amendă. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică o sancțiune administrativă, care se înregistrează în cazierul judiciar."

În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale [art. 4 alin. \(2\)](#) privind egalitatea între cetățeni, ale [art. 16 alin. \(1\)](#) referitor la egalitatea în fața legii și a autorităților publice și ale [art. 21 alin. \(3\)](#) privind dreptul la un proces echitabil, precum și a prevederilor [art. 6](#) referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate au fost supuse, în numeroase rânduri, controlului instanței de contencios constituțional, prin raportare la aceleași prevederi din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocate și în prezenta cauză, și cu motivări similare. Astfel, prin [Decizia nr. 318 din 18 aprilie 2006](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 9 mai 2006, prin care a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) teza întâi din Legea nr. 241/2005](#), Curtea a statuat că, în temeiul [art. 73 alin. \(3\) lit. h\) din Legea fundamentală](#), potrivit căruia "Prin lege organică se reglementează: [...] infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora", legiuitorul este liber să stabilească un regim sancționator în vederea recuperării prejudiciului cauzat prin faptele incriminate ca infracțiuni. În aplicarea acestui text constituțional, legiuitorul a reglementat, în [art. 10 alin. \(1\) teza întâi din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, o cauză de reducere a pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită, în situația în care în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat. Aceasta constituie o măsură de politică penală determinată de specificul infracțiunilor de evaziune fiscală, respectiv de necesitatea recuperării, cu celeritate, a sumelor datorate bugetului general consolidat, și nu este de natură să aducă atingere dreptului la un proces echitabil.

Astfel, faptul că de reducerea limitelor pedepsei prevăzute de lege beneficiază numai învinuitul ori inculpatul care acoperă integral prejudiciul cauzat, în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, nu are semnificația îngrijirii liberului acces la justiție. Cel în cauză are posibilitatea de a se adresa instanțelor judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime au fost încălcate și de a beneficia de toate garanțiile procesuale prevăzute de lege, inclusiv în ceea ce privește latura civilă a cauzei, în deplină concordanță cu imperativele dreptului la un proces echitabil.

Cu același prilej, Curtea a reținut că, în fața instanței de judecată, partea interesată are deplina libertate să demonstreze existența sau inexistența, respectiv întinderea prejudiciului, după caz, instanța urmând ca, în temeiul competenței sale constituționale, astfel cum este consfințită aceasta de prevederile [art. 126 din Legea fundamentală](#),

să decidă în cauză, pe baza probelor administrate, și asupra laturii civile. Așa fiind, nu pot fi reținute susținerile autorului excepției în sensul că textul de lege ar avea drept consecință imposibilitatea cenzurării de către instanțele de judecată a deciziilor luate de organele de urmărire penală, în ceea ce privește latura civilă a cauzei, respectiv crearea posibilității unor plăți nedatorate către bugetul de stat.

Totodată, prin [Decizia nr. 802 din 3 iulie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 1 august 2008, Curtea, respingând ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 din Legea nr. 241/2005](#), a statuat că principiul egalității în drepturi nu implică tratarea juridică uniformă a tuturor infracțiunilor, iar reglementarea unui regim sancționator în funcție de acoperirea prejudiciului cauzat prin infracțiunea săvârșită este expresia firească a principiului constituțional menționat, care impune ca la aceleași situații juridice să se aplice același regim, iar la situații juridice diferite tratamentul juridic să fie diferențiat.

În același sens sunt și [Decizia nr. 1.053 din 9 octombrie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 14 noiembrie 2008, [Decizia nr. 1.594 din 26 noiembrie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 15 ianuarie 2010, și Decizia nr. 1.564 din 7 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 2 februarie 2011.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#),

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de procuror în Dosarul nr. 15.182/4/2010 al Judecătorei Sectorului 4 București - Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 iunie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Oana Cristina Puică
